

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	(3)
สารบัญ	(6)
สารบัญแผนที่	(13)
ตาราง	(25)
บทนำ	(27)
ตำนานพื้นเมืองเชียงใหม่ ผูก 1	1
คำไหว้ครู	1
รายพระนามของกษัตริย์	2
รายพระนามกษัตริย์ในอินเดีย	3
การเปลี่ยนศักราช / พระนางจามเทวีแห่งหริภุญไชย	4
พญาลวจักราช	6
เชื้อสายของพญาลวจักราช	7
พญาเจือง	10
เชื้อสายของพญาเจือง	12
พญามังราย	13
พญามังรายทรงขยายพระราชอำนาจ	15
พญามังรายทรงสร้างเมืองเชียงราย	16
พญามังรายทรงส่งอ้ายฟ้าไปเมืองหริภุญไชย	18
ขุนเครื่องขบดต่อพญามังราย	19
พญาแก้วมาอุสสาภิเสกพญามังราย	20
พญามังรายและพญาจ่าเมืองเอากันเป็นสหายกัน	22
พญาจ่าเมืองแห่งเมืองพะเยา และ พญาร่วงแห่งเมืองสุโขทัย	23
สัญญาไมตรีของสามกษัตริย์	25
อ้ายฟ้าปองยี่บา	27
ตำนานพื้นเมืองเชียงใหม่ ผูก 2	31
สร้างเวียงกุมกาม	34

พญามังรายเสด็จเมืองหงสาวดี	36
แยกจากเมืองใต้	37
พญามังรายทรงสร้างเมืองเชียงใหม่	41
พญาร่วงและพญาจางเมืองพระราชอาคันตุกะของพญามังราย	44
สงครามกับพญาเบิก	47
ขุนครามช่วยพญามังรายทำศึก	48
สงครามได้เริ่มขึ้นแล้ว	50
ตำนานพื้นเมืองเชียงใหม่ ผูก 3	51
พญาไชยสงคราม	53
พญามังรายกับราชบุตร 3 พระองค์	54
พญามังรายสวรรคต / พญาแสนพู่ขึ้นครองราชย์	55
ขุนเครือแย่งชิงราชสมบัติ	56
เจ้าพ่อท้าวหน้าท่อมถูกเนรเทศไปเชียงตุง	58
พญาแสนพู่เป็นกษัตริย์เชียงใหม่	58
พญาไชยสงครามสวรรคต	59
พญาคำฟูปกครองเมืองเชียงใหม่	59
สร้างเมืองเชียงแสน	60
สร้างหอกลอง 3 เมือง	61
พญาแสนพู่สวรรคต / พญาคำฟูขัดแย้งกับน่าน	62
ทำสงครามกับแพร์ / พญาคำฟูกับสหายชื่อจัวหง	64
พญาคำฟูสวรรคต / พญาผายูขึ้นเป็นกษัตริย์	65
พญาเกื่อนาสวรรคต / เลื่อนงานถวายพระเพลิงพระบรมศพ	66
วีรสตรีผู้กล้าหาญ	67
พระบรมศพผ่านเข้าประตูเมืองไม่ได้ / พญาแสนเมืองมาเป็นกษัตริย์	68
ท้าวมหาพรหมปกครองเชียงราย / พญาแสนเมืองมายกทัพไปตีสุโขทัย	68
พญาแสนเมืองมาสร้างเจดีย์หลวง	69
พญาสามฝั่งแกนเป็นกษัตริย์	71
สุโขทัยยกทัพมาช่วยท้าวอู่กุมกาม	71
ตำนานพื้นเมืองเชียงใหม่ ผูก 4	75
สงครามกับห้อมที่เชียงแสน	75

สงครามกับหื้ออีกครั้ง	76
พระราชประวัติพญาดีโลกราช	77
เพทบุชายของสามเด็กข้อย	78
พญาดีโลกราชขึ้นเป็นกษัตริย์ / สามเด็กข้อยยึดหอคำและบถลงโทษ	79
พญาดีโลกราชทรงโปรดปรานหมื่นโลกนคร	80
พญาสามฝั่งแกน หรือ สามประยาแม่ใน	80
หมื่นเซริงสามไขหาญของกองทัพจากอยุธยา	81
สงครามกับอยุธยา	82
สงครามกับน่าน	83
ชาวแกวช่วยให้สงครามกับแพร์ยูติ	84
ความปราชัยของน่าน	85
สงครามกับหลวงพระบาง และลื้อเมืองยอง	85
ยุทธศตเถียงแห่งเมืองพิษณุโลก / พญาดีโลกราชเสด็จสองแคว	86
พญาดีโลกราชไปรบเมืองชวา (หลวงพระบาง)	87
สงครามกับลื้อ / เชียงใหม่และอยุธยาส่งสายลับ	87
สงครามกับเมืองใต้	89
สงครามที่เมืองสองแคว	90
สงครามกับกลุ่มเมืองลื้อ / อยุธยายกทัพมาเชียงใหม่	92
พญาได้ออกบวช	94
ตำนานพื้นเมืองเชียงใหม่ ผูก 5	96
นักบวชชาวพม่ากับแผนการทำลายเชียงใหม่	98
พญาดีโลกราชยกทัพไปตีเมืองในรัฐชาน	100
แม่ท้าวหอมุก และหมื่นดั่งนครตาย	101
แกวมตตศึกเมืองน่าน	102
นโยบายการทูตกับหื้อ	103
หื้อมาถามเอาเครื่องบรรณาการ	105
ระบบภาษีใหม่ สงครามกับละว้า (ลาวะ) และเชียงรุ่ง	106
นโยบายการทูตและสงครามกับเมืองใต้ และน่าน	107
พญาขอดเชียงรายถูกเนรเทศ และพญาเมืองแก้วขึ้นเป็นกษัตริย์	108
สงครามกับเมืองใต้และเมืองปง	109

ซ่อมกำแพงเมืองเชียงใหม่	110
สงครามปราบเงี้ยว / พระราชกรณียกิจของพญาเมืองแก้ว	110
สงครามกับเชียงตุง	110
พระเมืองแก้วตาย พระเมืองเกษแทน	111
การก่อสร้าง ไฟไหม้ และ พระราชานุเคราะห์	112
เนรเทศพญาเมืองเกษเกล้า และ การกลับขึ้นครองราชย์ครั้งที่สอง	112
มหาเทวีจิริประภาภักษัตริย์เชียงใหม่ / อยุรยาบทัพพมาเชียงใหม่	113
กองทัพจากเมืองนาล้อมเชียงใหม่	114
อยุรยาบทัพพมาตีเชียงใหม่	114
พญาอุปโยราชเสด็จมาจากเมืองล้านช้าง	117
บ้านเมืองเกิดก่อกวน	117
การรุกรานจากแพร่ / พญาอุปโยราชสละราชบัลลังก์	118
พญาแม่กุขึ้นเป็นกษัตริย์	119
เจ้าฟ้ารัฐขานยกกองทัพมาตีเชียงใหม่และเชียงราย	119
พญาแม่กุเสด็จล่าปางเห็นอุบาทว์	119
การรุกรานจากกษัตริย์หงสาวดี	120
ตั้งเชียงใหม่ตราบเสียมเมือง	121
หงสาวดี, เชียงแสน, เชียงแจ๋ง และลื้อ	122
เส้นทางเสด็จลาวของพญาแม่กุ	122
พญาแม่กุฟื้นพม่า / พระนางวิสุทธิเทวีขึ้นเป็นกษัตริย์	124
พม่าปกครองเชียงใหม่	124
ตำนานพื้นเมืองเชียงใหม่ ผูก 6	126
บุเรงนองสวรรคต / สงครามกับอยุธยาและหลวงพระบาง	126
กษัตริย์พม่าปกครองเชียงใหม่	127
พระเจ้าสุทโธทรมราชาแต่งตั้งนายทิพเนตร	128
เจ้านายจากแพร่ปกครองเชียงใหม่	129
มังแรนราปกครองเชียงใหม่	129
เชียงใหม่ บ่เข้ากับเชียงใหม่	129
เทพสิงห์ก่อการจลาจล	130
เจ้าองค์ดำปกครองเชียงใหม่	132

เจ้าจันปกรองเชียงใหม่	133
จลาจล / โป้พยอมนิยิดเชียงใหม่	134
लगบอเหตุความเลื่อมของพม่าในล้านนา	136
พระยาจำบ้านกบถที่เชียงใหม่	137
ลำปางกบถ	138
ความเป็นมาของทิพจัก	139
การต่อสู้ที่วัดพระธาตุลำปางหลวง	140
ทิพจักเป็นเจ้าเมืองลำปาง	140
เจ้าฟ้าชายแก้วหนีไปแพร่	141
การแย่งแซงของพม่าในล้านนา	142
การค้ำน้ำพิสูจน์	143
ลูกหลานของเจ้าฟ้าชายแก้ว	144
พม่าโจมตีอยุธยา	145
ล้านนาต่อต้านพม่า	146
เชียงใหม่ขอความช่วยเหลือจากสยาม	147
เจ้ากาวิละช่วยเจ้าฟ้าชายแก้ว	147
สมเด็จพระเจ้าตากสินแต่งตั้งเจ้าเมือง	148
สงครามกับพม่าที่ทำดินแดน	150
พม่ายึดเชียงใหม่อีกครั้ง	150
สยามจัดการปกครองในภาคเหนือ	151
อำนาจสยามในล้านนา	151
การสถาปนาราชวงศ์จักรี	153
พระยามังรราชวิระปราบการกำแพงแก้ว เจ้าเมืองเชียงใหม่	153
ตำนานพื้นเมืองเชียงใหม่ ผูก 7	154
พระเจ้ากาวิละ เจ้าผู้ครองนครเชียงใหม่	154
การรวบรวมพลเมือง / ตั้งเวียงป่าซาง	154
พม่าโจมตีล้านนา	156
เหตุการณ์ในกรุงอังวะ	157
พระเจ้ากาวิละเยือนบางกอก	158
พม่าโจมตีล้านนาอีกครั้ง	159

เจ้าฟ้าชายแก้วให้โอวาท	160
ทำบุญคอยสุเทพ / พม่าโจมตีอีก	161
ตาก / ระแหง / เถิน	163
ญวนมารบล้านช้าง / พม่าที่เมืองฝาง	164
สะแกหม่องพุง / การโจมตีเชียงใหม่	164
กิจกรรมด้านศาสนา	165
จากป่าซางมาเชียงใหม่	166
พม่าโจมตีอีกครั้ง	166
เมืองปู้	167
ชื่อใหม่ของเมืองเชียงใหม่	168
การโจมตีเมืองในรัฐไทใหญ่ / เจ้าฟ้าขอขึ้นกับเชียงใหม่	169
ราชาจอมหง	170
เชียงตุง / พม่า / เวียดนาม	172
เยือนบางกอก / พระเจ้าเชียงใหม่	173
กลับคืนเชียงใหม่	173
พิธีอุสสาภิเษก	174
ยึดเมืองเชียงใหม่คืน	174
ติดตามนาขวาแห่งเชียงใหม่	175
เรื่องเมืองเชียงตุง	176
เยือนบางกอก	177
วัดอินทขิล / ยกทัพไปเมืองยาง เมืองแลม	177
ยกทัพไปเมืองยอง เมืองเงิน เมืองลือ	178
ยกทัพไปเชียงขวาง	179
เมืองวะ	180
สิบสองพันนา	181
ชาวคอย : ข้า	181
กลับเชียงใหม่ / ไปเยือนบางกอก	182
อุปราชเดินทางกลับเชียงใหม่	183
ตำนานพื้นเมืองเชียงใหม่ ผูก 8	185
บุรณะพื้นฟูเมืองเชียงใหม่	186

พระเจ้ากาวิละให้โอวาท	187
ยกทัพไปรัฐชาน	188
ช่วยเมืองเชียงรุ่ง	188
พม่ายกทัพมาตีล้านนา	189
วัดพระสิงห์ / ยกทัพไปเมืองเงิน	191
ส่งมอญไปบางกอก	192
พระเจ้ากาวิละพิราลัย	193
พุทธทำนายเกี่ยวกับล้านนา	195
พระพุทธเจ้าและละว้า (ลัวะ)	196
คำทำนายของพระอินทร์	197
พระเกสาธาตุ และ ดินพระจากหงสาวดี	198
พระเจ้ากาวิละและพระอนุชาช่วยให้คำทำนายเป็นจริง	199
ผู้หญิงหึงหวงผู้หญิงด้วยกัน	199
พิธีอุสสาภิเษก	200
พระธาตุจอมทอง / การขุดคลองในเชียงใหม่	201
ยกทัพไปเมืองป๋น	202
กิจกรรมเกี่ยวกับศาสนา	202
พระเจ้าช้างเผือกพิราลัย	203
พระเจ้าสุภัทรา	204
พระเจ้าสุภัทราออกผนวช	204
การแสวงหาผู้มีบุญมาเป็นเจ้าเมือง	205
ปล่อยบุสรต / กสิยุค	206
พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยสวรรคต	206
น้ำท่วมเชียงใหม่	206
พระเจ้าสุภัทราพิราลัย	208
ทำบุญเมือง	209
พระเจ้าพุทธวงศ์เชียงใหม่	210
ขบถเจ้าอนุเวียงจันทน์	211
ยกทัพไปเมืองเลง	212
บรรณานุกรม	214

แผนที่

	หน้า
1. ทวีปเอเชียภาคพื้นทวีป	(14)
2. ภายในทวีปเอเชียภาคพื้นทวีป	(15)
3. แคว้นเชียงใหม่	(16)
4. แคว้นชาน (ไทใหญ่)	(17)
5. ไทเงิน (เชียงตุง)	(18)
6. ไทลื้อ (สิบสองพันนา)	(19)
7. เมืองเชียงใหม่	(20)
8. เมืองเชียงแสน	(21)
9. เมืองเชียงราย	(22)
10. เมืองลำพูน	(23)
11. เมืองลำปาง	(24)

ตาราง

1. รายพระนามกษัตริย์ ตั้งแต่พญาลวจักราช-พญามังราย	(25)
2. รายพระนามพญามังราย-พญาพุทธวงศ์	(26)